

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**SIFAT MENEJMENTI
FANINING O‘QUV DASTURI**
(masofaviy ta’lim shakli)

Bilim sohasi: 400000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi: 410000 - Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi: 60410800 - Menejment

Samarqand – 2026

Mazkur o'quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil
26.06 4-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 24.06 11-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

M.I. Diyarova – i.f.f.d. (PhD), Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasida katta o'qituvchisi

A.T. Raxmonova – i.f.f.d. (PhD), Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasida assistenti.

Taqrizchilar:

A.R. Latipov – i.f.f.d. (PhD), Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, Menejment kafedrasida, v.b. dotsent

A.Sh. Axmedov – O'zbekiston savdo-sanoat palatasi Samarqand viloyati hududiy boshqarmasi boshlig'i.

12.	http://www.lms.polyu.edu.hk/subject-syllabi/pg/LGT6005.pdf
13.	https://handbook.unimelb.edu.au/2026/courses/mc-mgmtscm
14.	https://www.researchgate.net/publication/322032351 <i>The relationship between ISO 9001 and Total Quality Management Analysis of SMEs in the Polog Region - Macedonia</i>

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr			ECTS – Kreditlar	
QUAMAN1415	2026-2027	4			5	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	O'quv rejadagi tartib raqami			Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	60410800 – 1.18			4	
Fanning nomi	Jami yuklama	Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim	Kurs ishi
	(soat)	Ma'ruza	Amaliy	Lab-ya		
	Sifat menejmenti	150	30	30	-	90

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – bo'lajak menejerlarni yetishtirish, mahsulot, tovarlar, xizmatlar va ishlar, jarayonlar va boshqaruv tizimlari sifatini boshqarishning zamonaviy usullarini o'rganish hamda o'zlashtirish, sifatni boshqarishning afzalligi to'g'risidagi nazariy-amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
Fanning vazifalari – talabalarga sifat menejmenti fanining ishlab chiqarishdagi o'rni, zamonaviy bozor sharoitlarida sifat va raqobatbardoshlik, korxona faoliyatini sifat jihatdan yangicha boshqaruv faoliyatini shakllantirishdan iborat.

3. Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1. INTMAN1315 Menejmentga kirish
2. IQN1211210 Iqtisodiyot nazariyasi 1, 2
3. MR12410 Marketing
4. OPEMAN1415 Operatsion menejment

4.	Ta'lim natijalari (TN)
Kasbiy kompetensiyalar:	
TN1	Tashkilotning faoliyatini takomillashtirishda boshqaruv xodimlarining ishtiroki, faoliyatni yaxshilashda jamoaning qatnashuvi, faoliyatni takomillashtirish jarayonida xodimlarni boshqarishni;
TN2	Boshqaruv tizimlarini takomillashtirish jarayoniga ta'minotchilarni jalb qilish to'g'risida bilishi;
TN3	Standartlar, mahsulot va xizmatlarni sertifikatlashtirish, boshqaruv jarayoni sifat jihatdan takomillashuvi;

TN4	Sifat ko'rsatkichlarini aniqlash usullari, mahsulot sifatining tahlili, ishlab chiqarishni sertifikatlashtirish milliy va xalqaro tizimlari, metrologik o'lchashlarni bilishi kerak.
	Ko'nikmalar:
TN5	Jarayonlarni statistik tartibga solish, tanlanma qabul qilish nazorati va o'lchashlarning sifati va aniqligi;
TN6	Ishlab chiqarishni sertifikatlashtirish; xalqaro sertifikatlashtirish;
TN7	Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish ko'nikmalariga ega bo'lishlari lozim.

5.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	30
M1	Kirish. Sifatni boshqarish kursiga kirish. Sifat haqida umumiy tushuncha va qarashlar. Sifatni hayotiy sikli. Sifat boshqaruvining shakllanishi hamda rivojlanish tarixi. Boshqaruvning asosiy tushunchalari va kategoriyalari. Sifatning ko'p jihatlilik. Sifat va raqobathardoshlilik. [1,2]	2
M2	Mahsulot sifati va sifatning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar. Mahsulot sifati tushunchasi. Mahsulotning hayotiy sikli bosqichlari bo'yicha sifatning shakllanishi. Mahsulot sifatiga ta'sir etuvchi omillar: loyiha sifati; xomashyo sifati; texnika va texnologiya sifati; ishlov berish sifati; o'rash-joylash sifati; tashish, saqlash sifati; iste'mol sifati. [1,2]	2
M3	Xarajat va mahsulot sifatini bog'lanishi. O'zgaruvchan va doimiy xarajatlarni ishlab chiqarish hajmiga nisbatan bog'liqligi. Mahsulot sifatini boshqarish xarajatlari klassifikatsiyasi. O'zgaruvchan va doimiy xarajatlarni. Sifatning maqbul darajasi. Sifat va xarajat o'rtasidagi bog'liqlik. Mahsulot sifatini boshqarish mezonlari va sifat ko'rsatkichlari. [1,2,3]	2
M4	Mahsulot sifatini baholash ko'rsatkichlari va usullari. Texnikaviy nazorat. Mahsulot sifatining ko'rsatkichlari. Mahsulotning texnikaviy darajasi. Mahsulot sifatini baholashning ekspert va statistik usullari. An'anaviy baholash usuli. [1,2]	2
M5	Umumiy sifat boshqaruvi (TQM) muammolari. Umumiy sifat boshqaruvi (TQM). Sifat sohasidagi siyosat asosida sifatni boshqarish. ISO 9000 - seriyali standartlar talablariga mos ravishda sifat tizimlarini ishlab chiqish. ISO 9000 - seriyali standartlar bo'yicha sifat tizimlarini TQM tamoyillari bilan o'zaro aloqasi. Ishlab chiqarish korxona (firma)larida sifat tizimlarini baholash tamoyillari. Ishlab chiqarish korxona (firma)larida o'zini - o'zi baholash texnologiyasi. [1,2,3]	2

➤ fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
➤ fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
e) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:
➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
➤ fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
➤ fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
➤ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
➤ fanni bilmasa.

11.	Foydalanilgan adabiyotlar
	Asosiy adabiyotlar
1.	T. Raxmanov, M. Xolmurzayev, A. Taniyev. Sifat menejmenti. O'quv qo'llanma. Samarqand-2020 y. -167 bet.
2.	Abduvaliyev A.A., Latipov V.B., Umarov A.S., Alimov M.N., Boyko S.R., Xakimov O.SH., Xvan V.I. Standartlashtirish, metrologiya, sertifikatlashtirish va sifat. O'quv qo'llanma. – Toshkent, SMSITI, 2018. -422 bet.
3.	N.A. Usmanova. Sifat menejmenti. O'quv qo'llanma. "STEP-SEL" nashriyoti. 2025 y. -384 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
4.	M.Xudoyberdiyeva, A.Xudoyberdiyev, Sh.Otaxonov. Mahsulotlar sifatini standartlashtirish va metrologiya asoslari. O'quv qo'llanma. "Ilm-Ziyo" nashriyoti. 2011 y. -170 b.
5.	M.M.Toshpo'latov, Q.A.Sharipov, N.Q.Yo'ldoshev. Sifat menejmenti (Darslik). – T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2021, – 424 b.
6.	J.X. Kambarov, SH.R. Ruziev, B.F. Xursanaliyev. Sifat menejmenti. "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", T.-2022. -441 b.
7.	Ricky W. Griffin. Fundamentals of Management. Eighth Edition. 2016 y. -547 p.
	Axborot manbaalari
8.	www.lex.uz
9.	https://arm.ssuv.uz/frontend/web/books/661d147abb241.pdf
10.	https://inside.tamuc.edu/academics/cvSyllabi/syllabi/201820/20637.pdf
11.	https://management.web.uniroma1.it/sites/default/files/allegati/NEW-%20Total%20Quality%20Management%2020A.A%202023_2024%20English%20course.pdf

9.	Talabalar tomonidan kreditlarni olish uchun talablar
	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

10.	Talabalar bilimni baholash mezonlari
	a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa; ➤ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; ➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish; ➤ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish. b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa; ➤ fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; ➤ fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa. d) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; ➤ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ bayon qilish ravon bo'lmasa;

M6	Mahsulot sifatini boshqarish tizimi. Mahsulot sifatini boshqarish. Mahsulot sifatini ta'minlash. Boshqaruv sikli. Mahsulot sifatini nazorat qilish turlarining klassifikatsiyasi. Sifatni boshqarish tizimi. Mahsulot sifatini boshqarish omillari va mezonlari. [1,2,3]	2
M7	Mahsulot sifatini boshqarish va tahlil qilishning statistik usullari. Statistik usullarga asoslangan sifat boshqaruvi tamoyillari. Sifat boshqaruvida qo'llaniladigan statistik usullarning tavsifi. Sifatni nazorat qilish va tahlil qilishning ma'lumotlar manbalari. Sifatni nazorat qilishning yetti instrumenti. Ishlab chiqarish jarayonlarini statistik boshqarish tizimi to'g'risida tushunchalar. Ishlab chiqarish jarayonlarini statistik boshqarishning mohiyati (konsepsiyasi), strategiyasi va maqsadlari. [1,2,3]	2
M8	Mahsulot sifatini nazorat qilish va baholash. Sifat to'g'risida zamonaviy tasavvurning shakllanishi. Sifatni boshqarishning zamonaviy modellari. Ishlab chiqarish korxonalarida mahsulot sifatini boshqarishda tizimli yondoshishni ishlab chiqish. Sifat bo'yicha ish usullari va umumiy yondoshuvlar. Mahsulot sifatini nazorat qilish va baholash. [1,2]	2
M9	Mahsulot sifatini oshirish usullari. Sifatni boshqarishning xorij tajribalari. Sifatni boshqarish tushunchasi va mexanizmi. Sifat - mahsulot raqobatbardoshligining barqarorligi omili. Benchmarking asoslari. Benchmarking klassifikatsiyasi. Benchmarking tushunchalari va turlari. Xalqaro sifatni boshqarish tajribasi. [1,2]	2
M10	Mahsulot sifatini standartlashtirish ishlarini ilmiy tashkil qilish. Standartni boshqarish bo'yicha davlat tizimi. Standartlashtirishning ilmiy asoslari. Standartlashtirish ishlarini tashkil etish, muvofiqlashtirish va ta'minlash. Standartlashtirish bo'yicha ishlarini ilmiy tashkil qilish tamoyillari. Standartlashtirish, sertifikatlashtirish, va metrologiya to'g'risidagi qomunchilik. Davlat nazorati organlari, ularning huquq va majburiyatlari. Standartlashtirishning moliyaviy ta'minoti va rag'batlantirish. [1,2,3]	2
M11	Xalqaro standartlar. Standartlashtirish bo'yicha xalqaro ISO federatsiyasining asosiy maqsadi va vazifalari. ISO federatsiyasini huquqlari, ISOning a'zolari va vazifalari. ri. Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish bo'yicha ISO uyushmasi. ISO 9000 seriyali xalqaro standartlarining mohiyati. ISO 9000 seriyali standartlarning tarkibiy tuzilishi. Sifat menejmenti tizimlari. MDHga a'zo davlatlarning standartlashtirish va sifat sohalarida olib borayotgan ishlar. Rivojlangan xorij davlatlarida standartlashtirish tajribasi. [1,2,3]	2
M12	Metrologiya tizimi va uni davlat tomonidan tartibga solish yo'nalishlari. Metrologiya rivojlanishining qisqacha tarixi. Metrologiya	2

	<i>to'g'risida tushuncha va uning mazmuni. Metrologiya sohasidagi vagona o'lchov tizimi. Metrologiyaga oid faoliyatni davlat tomonidan boshqarish. Davlat metrologiya ta'minoti asoslari. Metrologiya bo'yicha xalqaro uyushma, uning vazifasi. Xalqaro o'lchov birligi (SI) va uning tarkibi. Davlat etaloni, ishchi etalon. [1,2,3]</i>	
M13	O'zbekistonda standartlashtirish obyektlariga qo'yiladigan talablar va tovarlarni shtrixli kodlash. O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish obyektlariga nisbatan qo'yiladigan talablarni belgilab beruvchi normativ-texnik hujjatlar, Xizmatlarni standartlashtirish. Mahsulotni standartlashtirish hamda sertifikatlash va ularning kontrafakt mahsulot bilan kurashishdagi roli. Shtrixli kodlash. [1,2,3]	2
M14	Sertifikatsiyalash asoslari. O'zbekiston Respublikasi sertifikatlashtirish milliy tizimining tashkiliy tuzilmasi. Mahsulotni sertifikatlashtirish va uning asosiy tushunchalari. Sertifikatlashtirishni bekor qilish tartibi. Majburiy va ixtiyoriy sertifikatlashtirish. Sertifikatlashtirish to'g'risidagi qomunchilik. Sertifikatlashtirish organlarining tashkiliy tuzilmasi. Muvofiqlik sertifikatini rasmiylashtirish va berish tartibi. Sertifikatlashtirish va xalqaro savdo. O'zbekiston Respublikasida sertifikatlashtirish. O'zdavstandart. Sertifikatlash tashkilotlari. [1,2,3]	2
M15	Iste'molchilar huquqlarining davlat tomonidan himoyalaniishi. O'zbekiston Respublikasi "Iste'molchilar huquqlarini himoyalash" haqidagi qonunlar me'yoriy hujjatlar. Iste'molchilar huquqlari, ishlab chiqaruvchi korxona to'g'risidagi axborotni turlari. Mahsulotning xavfsizligi haqidagi axborot Iste'molchilar huquqlarini himoyalash bo'yicha davlat tashkilotlari. Iste'molchilar huquqlarini himoyalash bo'yicha jamoatchilik tashkilotlari. [1,2]	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	30
A1	Kirish. Sifatni boshqarish kursiga kirish.	2
A2	Mahsulot sifati va sifatning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar.	2
A3	Xarajat va mahsulot sifati bog'lanishi. O'zgaruvchan va doimiy xarajatlarni ishlab chiqarish hajmiga nisbatan bog'liqligi.	2
A4	Mahsulot sifati baholash ko'rsatkichlari va usullari.	2
A5	Umumiy sifat boshqaruvi (TQM) muammolari.	2
A6	Mahsulot sifati boshqarish tizimi.	2
A7	Mahsulot sifati boshqarish va tahlil qilishning statistik usullari.	2
A8	Mahsulot sifati nazorat qilish, baholash va saqlash menejmenti.	2
A9	Mahsulot sifati oshirish usullari. Sifatni boshqarishning xorij tajribalari.	2
A10	Mahsulot sifati standartlashtirish ishlarini ilmiy tashkil qilish. Standartni boshqarish bo'yicha davlat tizimi.	2
A11	Xalqaro standartlar. Sertifikatsiya va xalqaro savdo.	2

A12	Metrologiya tizimi va uni davlat tomonidan tartibga solish yo'nalishlari.	2
A13	O'zbekistonda standartlashtirish obyektlariga qo'yiladigan talablar va tovarlarni shtrixli kodlash.	2
A14	Sertifikatsiyalash va uning tartibi. O'zbekiston Respublikasi sertifikatlashtirish milliy tizimining tashkiliy tuzilmasi.	2
A15	Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish.	2

7.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	90
1	Umumiy sifat boshqaruvi (TQM) muammolari tahlili	6
2	Mahsulot sifati oshirish usullari	6
3	Mahsulot sifati va sifatning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar	6
4	Mahsulot sifati baholash ko'rsatkichlari va usullari	6
5	Mahsulot sifati boshqarish va tahlil qilishning statistik usullari	6
6	Metrologiya, uning asosiy vazifalari va tashkiliy-huquqiy asoslari	6
7	Sifatni boshqarishda standartlashtirish va xalqaro standartlar	6
8	O'zbekistonda standartlashtirish obyektlariga qo'yiladigan talablar va tovarlarni shtrixli kodlash	6
9	Standartlashtirish samaradorligini baholash	6
10	Sertifikatsiyalash asoslar, tartibi va unga qo'yiladigan talablar	6
11	O'zbekiston respublikasi sertifikatlashtirish milliy tizimining tashkiliy tuzilmasi	6
12	Sifat menejmenti tizimini joriy etishda ichki auditni boshqarish proseduralari va nazorat vositalarini boshqarish	6
13	Iste'molchilar huquqlarining davlat tomonidan himoyalaniishi	6
14	ISO 9001 seriyasidagi xalqaro standartlarga asoslangan sifat menejmenti tizimini joriy etish asoslari	6
15	Mahsulot sifati boshqarishning xorij tajribalari	6

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

8.	Ta'lim texnologiyalar va metodlari
	➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov; ➤ guruhlarda ishlash; ➤ taqdimotlarni qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.